

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Stenåldersboplatsen vid Säter i Kvarsebo socken
Almgren, Oscar
Fornvännen 1, 118
http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1906_118
Ingår i: samla.raa.se

lagren i Karlsö-grottan, har professor Retzius uttalat (*Ymer*, 1890, s. 287), att de närmast likna de kranier af den långsträckta formen, som anträffats i Västergötlands gånggrifter. Och äfven om ett på boplatsen vid Hemmor funnet, tämligen bibehållet kranium har prof. Retzius muntligen till mig förklarat, att det är dolikocefalt, ehuru stående på gränsen till mesocefali (index ungefär 74,5), samt att det tillhör den vanliga nordiska typen.

En lång rad af fornforskningens viktigaste problem äro alltså nära anknutna till stenåldersboplatserna af den art, som vi här skildrat från Uppland. Denna omständighet utgör ju en stark sporre till ett planmässigt fortsättande af dessa boplatundersökningar, så långt medel och arbetskrafter det tillåta.

Originalen till fig. 10, 13, 14 och 34 tillhöra Uppsala Museum, de öfriga här afbildade fornsakerna Statens Historiska Museum.

Stenåldersboplatsen vid Säter i Kvarsebo socken på norra stranden af Bråviken, som är omnämnd på ett par ställen i ofvanstående uppsats, anträffades sommaren 1905 genom en händelse af fil. stud. Ture Nerman och har i slutet af juni i år blifvit närmare undersökt af honom och undertecknad. Den är belägen vid 25 m:s höjd öfver nuvarande hafsytan (Litorinagränsen går enligt de Geers karta här vid något öfver 50 m.), på en tydlig, gammal strandterrass, där kulturresterna förekomma i ett 30—40 cm. tjockt lager af fin strandsand öfvanpå strandklapper. Utom talrika krukskärfvor hittades här åtskilliga mejslar och yxor af grönsten utan skafthål, däribland såväl en trindyxa som en skarpt fyrsidig yxa, vidare bitar af slipstenar samt en pilspets och ett par skärfvor af flinta. Af ben ha hufvudsakligen bibehållit sig endast sådana bitar, som blifvit svedda i elden; de synas mestadels vara af säl. Krukskärfvornas ornamentik öfverensstämmer närmast med den på de gotländska boplatserna förekommande (punkterade sicksacklinjer särskildt vanliga). — 100 m. längre åt V. på samma terrass och obetydligt högre ligger en annan dylik fyndplats, märkligt nog med bestämdt afvikande keramik, som tycks vara mera besläktad med den från Aloppe (t. ex. fig. 24). Denna boplats är särskildt rik på flintskärfvor (äfven slipade). Denna olikhet mellan dessa båda nästan sammanstötande boplatser kan väl blott bero på tidsskillnad, en omständighet som säkert blir af stor vikt för utredandet af de hithörande svenska boplatsernas inbördes kronologi. — Undersökningarna vid Säter fortsättas under sommarens lopp af hr Nerman.

O. A.